

Vesa-Matti Saarakkala ps ym.

Lakialoite laiksi rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomalaisen elämänmuodon perustana ovat yhtäläiset oikeudet, jotka mahdollistavat jokaiselle yksilölle itsensä toteuttamisen sukupuolesta riippumatta. Kasvot peittävien huntujen käytöllä yleisellä paikalla on tiiviitä liittymäkohtia sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä yksilön oikeuteen päättää omasta pukeutumisestaan. Suomen perustuslain 6.4 §:ssä säädetään sukupuolten tasa-arvosta. Perustuslain 7 § turvaa yksilön oikeuden henkilökohtaiseen vapauteen sekä koskemattomuuteen, johon ei ole oikeutta puuttua ilman laissa säädettyä perustetta. Suomeen kohdistuneen maahanmuuttovyöryn seurauksena perustuslain 6 ja 7 §:n turvaamat perusoikeudet ovat tulleet kiistetyksi eräiden kolmansista maista tulleiden väestöryhmien edustajien toimesta, joiden edustama uskonnolliskulttuurinen elämäntavotus ei tunnusta sukupuolten välistä tasa-arvoa tavalla, jolla yhteiskuntamme tapakulttuuri ja lainsäädäntö sen tekevät. Siksi burka- ja niqab-huivien käyttökielto yleisellä paikalla olisi selkeä kannanotto valtiovallan taholta sen puolesta, että universaalien ihmisoikeuksien painoarvo asetetaan erityisryhmien uskonnollisten traditioiden edelle.

Burkan tai niqabin käytöstä ei ole säädetty islaminuskoisten pyhissä teksteissä, joten vaatekappaleiden käyttökiellon ei voida katsoa rikkovan uskonnonvapauden takaavaa perustuslain 11 §:ää tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklaa. Burkan käyttö oli Afganistanissa naisille julkisilla paikoilla pakollista Taliban-hallinnon aikana ankarana rangaistuksen uhalla. Silti naiset puukeutuvat yhä koko vartalon kasvoineen peittävään burkaan monin paikoin Afganistania oman turvallisuutensa tähden. Kasvot lähes kokonaan peittävän niqabin käyttö taas on yleistä Persianlahteen ympäröivissä arabimaissa. Erityisesti Jihadistijärjestö ISISin valtaamalla alueilla naisia vaaditaan käyttämään kaksinkertaista niqabia sekä hansikkaita. Burkan ja niqabin käytön ei näin voida katsoa olevan muslimimaissakaan ihmisoikeuskysymys, vaan uskonnollisten normien sanelema pakko naisille. On perusteltua pitää todennäköisempänä sitä näkökantaa, etteivät musliminaiset Suomessa tai muualla Euroopassa pääsääntöisesti käytä kasvot peittävää huntua vapaaehtoisesti, jolloin sen käyttökielto ei rikkoisi perustuslain 7 §:n henkeä.

Euroopan maista Belgiassa ja Ranskassa on voimassa kasvot peittävien huntujen käyttökielto yleisillä paikoilla. Belgiassa kasvot peittävien huntujen käyttökieltoa perusteltiin kansallisella turvallisuudella, sillä yksilön tunnistettavuus olisi mahdollistettava turvallisuusviranomaisille. Ranskassa burka- ja niqab-huivien katsottiin olevan sopimattomia maalliseen yhteiskuntaan sekä alistavan naista ja burkan tai niqabin pitämisestä yleisillä paikoilla langetaan sakkorangaistus. Vastaavan lainsäädännön valmistelu etenee tällä hetkellä Virossa sekä Latviassa. Alueellisella ta-

Lakialoite LA 41/2016 vp

solla kieltoja on säädetty Italiassa, Saksassa, Espanjassa ja Sveitsissä, Hollannissa burkakielto on voimassa määrätyillä julkisilla pakoilla. Asiaan liittyen myös EU-tuomioistuin on uudessa linjauksessaan todennut työnantajan oikeudeksi kieltää pään peittävän huivin käytön työaikana, mikäli tämä on kielletty yhtiön säännöissä esimerkiksi turvallisuus- tai hygieniavaatimuksiin perustuen.

Hallitus on painottanut kiinnittävänsä erityistä huomiota maahanmuuttajanaisten ja -nuorten kotoittamiseen sekä ilmoittanut toimenpideohjelmassaan edellyttävänsä maahantulijoilta selkeää sitoutumista suomalaisen yhteiskunnan sääntöihin. Nykyinen lainsäädäntömme ei kuitenkaan ota riittävän tarkasti huomioon massamaahanmuuton aiheuttamia uhkatekijöitä ihmisoikeuksille sekä suomalaiselle tapa- ja oikeuskulttuurille. Kasvot peittävien huntujen käyttökiellolla suomalainen yhteiskunta antaisi vahvan signaalin siitä, etteivät vähemmistökulttuuriset erityistavat saa olla maamme perustuslain tai muiden lakien yläpuolella. Länsimaisen ihmiskäsityksen ja sukupuolten tasa-arvon turvaamisen näkökulmasta burka- ja niqab-huivien käytön tulisi olla kiellettyä järjestyslain (621/2003) 2 §:n määrittelemällä yleisellä paikalla sakkorangaistuksen uhalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään rikoslain (39/1889) 17 lukuun uusi 13 b § seuraavasti:

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

13 b §

Kasvot peittävien huntujen käyttö yleisellä paikalla

Joka järjestyslain 2 §:n määrittelemällä yleisellä paikalla pukeutuu kasvot peittävään huntuun, on tuomittava *kasvot peittävien huntujen käytöstä yleisellä paikalla* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Lakialoite LA 41/2016 vp

Helsingissä 23.6.2016

Vesa-Matti Saarakkala ps
Mika Raatikainen ps
Jari Ronkainen ps
Veera Ruoho ps
Martti Mölsä ps
Mika Niikko ps
Juho Eerola ps
Ritva Elomaa ps
Teuvo Hakkarainen ps
Lea Mäkipää ps
Jani Mäkelä ps
Leena Meri ps
Olli Immonen ps
Rami Lehto ps
Ville Tavio ps
Sami Savio ps